

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. liepos 11 d.*

„Valstybės išsipareigojimų neįvykdymas — Transportas — Direktyva 91/440/EEB — Bendrijos geležinkelių plėtra — Direktyva 2001/14/EB — Geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymas — Direktyvos 91/440 6 straipsnio 3 dalis ir II priedas — Direktyvos 2001/14 14 straipsnio 2 dalis — Infrastruktūros valdytojas — Dalyvavimas sudarant tarnybinį traukinių tvarkaraštį — Eismo valdymas — Direktyvos 2001/14 6 straipsnio 2–5 dalys — Priemonių, skirtų, kad infrastruktūros valdytojas būtų skatinamas mažinti infrastruktūros teikimo išlaidas ir prieigos prie geležinkelių infrastruktūros mokesčių dydį, nebuvimas — Direktyvos 2001/14 7 straipsnio 3 dalis ir 8 straipsnio 1 dalis — Išlaidos, tiesiogiai priskirtos prie paslaugų teikimo — Direktyvos 2001/14 11 straipsnis — Veiklos rezultatų gerinimo sistema“

Byloje C-627/10

dėl 2010 m. gruodžio 29 d. pagal SESV 258 straipsnį pareikšto ieškinio dėl išsipareigojimų neįvykdymo

Europos Komisija, atstovaujama H. Støvlbæk, D. Kukovec ir M. Žebre, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Slovėnijos Respubliką, atstovaujamą N. Pintar Gosenca, A. Vran ir J. Kampoš,

atsakovę,

palaikomą:

Čekijos Respublikos, atstovaujamos M. Smolek ir T. Müller,

Ispanijos Karalystės, atstovaujamos S. Centeno Huerta,

įstojusių į bylą šalių,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano, teisėjai A. Borg Barthet (pranešėjas), E. Levits, J.-J. Kasel ir M. Berger,

generalinis advokatas N. Jääskinen,

posėdžio sekretorė A. Impellizzeri, administratorė,

* Proceso kalba: slovėnų.

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2012 m. rugsėjo 20 d. posėdžiui,
susipažinęs su 2012 m. gruodžio 13 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Šiuo ieškiniu Europos Komisija prašo Teisingumo Teismo konstatuoti, kad nesiimdama reikiamų priemonių, skirtų įgyvendinti:

- 1991 m. liepos 29 d. Tarybos direktyvos 91/440/EEB dėl Bendrijos geležinkelių plėtros (OL L 237, p. 25; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 1 t., p. 341), iš dalies pakeistos 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/51/EB (OL L 164, p. 164; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 8 t., p. 251; klaidų ištaisymas OL L 164, 2004 4 30, p. 164; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių kalba, 7 sk., 8 t., p. 251, toliau – Direktyva 91/440), 6 straipsnio 3 daliai ir II priedui bei 2001 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/14/EB dėl geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymo ir mokesčių už naudojimąsi geležinkelių infrastruktūra ėmimo (OL L 75, p. 29; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 5 t., p. 404), iš dalies pakeistos 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/49/EB (OL L 164, p. 44; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 8 t., p. 227, toliau – Direktyva 2001/14), 14 straipsnio 2 daliai,
- Direktyvos 2001/14 6 straipsnio 2–5 dalims, 7 straipsnio 3 daliai, 8 straipsnio 1 daliai ir 11 straipsniui,
- Direktyvos 2001/14/EB 30 straipsnio 1 daliai,

Slovėnijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal šias nuostatas.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 91/440

- 2 Pagal Direktyvos 91/440 6 straipsnio 3 dalį:

„Valstybės narės imasi būtinų priemonių, siekdamos užtikrinti, kad II priede išvardytos funkcijos, garantuojančios tinkamą ir nediskriminuojančią prieigą prie infrastruktūros, būtų pavestos įstaigoms ar firmoms, kurios pačios neteikia jokių geležinkelių transporto paslaugų. Nepriklausomai nuo organizacinių struktūrų, turi būti įrodyta, kad šis tikslas buvo pasiektas.

Tačiau rinkti mokesčius ir pareigą valdyti geležinkelių infrastruktūrą, t. y. tvarkyti reikalus, susijusius su investicijomis, technine priežiūra ir finansavimu, valstybės narės gali pavesti geležinkelio įmonėms ar bet kuriai kitai įstaigai.“

- 3 Tos direktyvos II priede pateiktas „6 straipsnio 3 dalyje nurodytų esminių funkcijų sąrašas:

- sprendimų dėl geležinkelių įmonių licencijavimo, įskaitant individualių licencijų suteikimą, rengimas ir priėmimas,

- sprendimų, susijusių su traukinio linijų paskirstymu, įskaitant konkrečių linijų buvimo nustatymą ir įvertinimą bei jų paskyrimą, priėmimas,
- sprendimų, susijusių su infrastruktūros mokesčių ėmimu, priėmimas,
- teikiant tam tikras paslaugas reikalingų išipareigojimų teikti viešąsias paslaugas laikymosi stebėjimas.“

Direktyva 2001/14

4 Direktyvos 2001/14 6 straipsnio 2–5 dalyse nurodyta:

„2. Tinkamai atsižvelgiant į saugą bei infrastruktūros paslaugų teikimo kokybės išlaikymą ir gerinimą, infrastruktūros valdytojai skatinami mažinti infrastruktūros teikimo išlaidas ir prieigos prie geležinkelių infrastruktūros mokesčių dydį.

3. Valstybės narės užtikrina, kad šio straipsnio 2 dalyje nurodyta nuostata būtų įgyvendinta arba kompetentingos institucijos ir infrastruktūros valdytojo sutartimi, sudaryta ne trumpesniam kaip trejų metų laikotarpiui, kurioje būtų numatytas valstybės finansavimas, arba nustatant tinkamas reikiamų galių reguliavimo priemonės.

4. Jei sudaroma sutartis, dėl jos sąlygų ir infrastruktūros valdytojui skiriamo finansavimo sutartų mokėjimų struktūros susitariama iš anksto, kad galiotų visą sutarties galiojimo laiką.

5. Nustatomas išlaidų paskirstymo metodas. Valstybės narės gali pareikalausti, kad jis būtų iš anksto patvirtintas. Šis metodas turėtų būti periodiškai atnaujinamas atsižvelgiant į geriausios tarptautinės praktikos principus.“

5 Pagal šios direktyvos 7 straipsnio 3 dalį:

„Nepažeidžiant šio straipsnio 4 ar 5 dalies arba 8 straipsnio nuostatų už minimalų prieigos paketą ir prieigą prie geležinkelių infrastruktūros objektų nustatomi mokesčiai turi būti lygūs išlaidoms, tiesiogiai turėtoms dėl tam tikros vežimo geležinkeliais paslaugos.“

6 Direktyvos 2001/14 8 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Siekdama visiškai kompensuoti infrastruktūros valdytojo patirtas išlaidas, valstybė narė, remdamasi veiksmingais, skaidriais ir nediskriminuojančiais principais, garantuodama optimalų konkurencingumą, ypač tarptautinio krovinių vežimo geležinkeliais, gali, jei rinka pajėgi tai pakelti, taikyti antkainius. Mokesčių ėmimo sistemoje turi būti atsižvelgta į geležinkelio įmonių pasiektą produktyvumo padidėjimą.

Tačiau neleistina, kad dėl mokesčių dydžio infrastruktūra negalėtų naudotis tie rinkos segmentai, kurie gali apmokėti bent jau tiesiogines suteiktos vežimo geležinkeliais paslaugos išlaidas ir dar tokį gražos koeficientą, kokį gali pakelti rinka.“

7 Šios direktyvos 11 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Taikant veiklos rezultatų gerinimo sistemą, infrastruktūros mokesčių ėmimo sistemos turi skatinti geležinkelio įmones ir infrastruktūros valdytoją mažinti sutrikimų skaičių ir gerinti geležinkelių tinklo veiklą. Šiuo tikslu gali būti numatytos baudos už tinklo darbą trikdančius veiksmus, kompensacijos dėl tokių trikdymų nukentėjusioms įmonėms ir premijos už geresnius negu buvo planuota veiklos rezultatus.“

8 Tos pačios direktyvos 14 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Valstybės narės gali taikyti infrastruktūros pajėgumų paskirstymo struktūrą, kartu laikydamosi Direktyvos 91/440/EEB 4 straipsnyje nustatyto valdymo nepriklausomumo principo. Nustatomos konkrečios pajėgumų paskirstymo taisyklės. Pajėgumus paskirsto infrastruktūros valdytojas. Infrastruktūros valdytojas visų pirma užtikrina, kad infrastruktūros pajėgumai būtų paskirstomi tinkamai ir nediskriminuojant bei laikantis Bendrijos teisės.

2. Jei infrastruktūros valdytojas savo teisine forma, organizacija arba sprendimų priėmimo funkcijomis yra priklausomas nuo kurios nors geležinkelio įmonės, šio straipsnio 1 dalyje nurodytas ir šiame skyriuje aprašytas funkcijas vykdo savo teisine forma, organizacija ir sprendimų priėmimu nuo jokios geležinkelio įmonės nepriklausoma pajėgumų paskirstymo įstaiga.“

Slovėnijos teisė

Geležinkelių transporto įstatymas

9 2007 m. balandžio 26 d. Geležinkelių transporto įstatymo (*zakon o železniškem prometu*) (*Uradni List RS*, Nr. 44/2007) redakcijos, kuri taikoma šioje byloje (*Uradni List RS*, Nr. 58/2009, toliau – Geležinkelių transporto įstatymas), 21 straipsnyje nustatyta:

„1. Vyriausybė šiame straipsnyje nurodytoms funkcijoms vykdyti įsteigia Valstybinę geležinkelių transporto agentūrą [toliau – Geležinkelių agentūra].

<...>

3. [Geležinkelių] agentūra vykdo savo funkcijas taip, kad būtų užtikrinta nediskriminacinė prieiga prie geležinkelių infrastruktūros, įskaitant:

— traukinio linijų paskirstymą,

<...>

— tinklo tarnybinio traukinių tvarkaraščio patvirtinimą.“

10 Pagal to įstatymo 11 straipsnį:

„1. Viešosios geležinkelių infrastruktūros priežiūra ir geležinkelių transporto šioje infrastruktūroje valdymas yra viešųjų paslaugų įsipareigojimai.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytus viešųjų paslaugų įsipareigojimus pagal viešųjų paslaugų sutartį vykdo valdytojas.

<...>

4. Geležinkelių transporto viešojoje geležinkelių infrastruktūroje reguliavimas daugiausia apima:

— traukinių eismo valdymą,

— tarnybinio traukinių tvarkaraščio sudarymą ir vykdymą,

<...>“

2008 m. balandžio 10 d. nutarimas

- 11 2008 m. balandžio 10 d. Nutarimo dėl traukinio linijų paskirstymo ir mokesčių už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra (*Uredba o dodeljevanju vlakovnih poti in uporabnini na javni železniški infrastrukturi*) (*Uradni List RS*, Nr. 38/08, toliau – 2008 m. balandžio 10 d. nutarimas) 9 straipsnyje nustatyta:

„1. Geležinkelių agentūra, valdytojas ir pareiškėjas nustatant ir skirstant traukinio linijas laikosi tokių terminų ir principų:

<...>

- valdytojas ne vėliau kaip prieš penkis mėnesius iki naujo tarnybinio traukinių tvarkaraščio įsigaliojimo parengia naujo tarnybinio traukinių tvarkaraščio ir naujo traukinių eismo grafiko projektą ir pateikia jį [Geležinkelių] agentūrai,
- valdytojas, rengdamas minėtą projektą, konsultuojasi su suinteresuotaisiais asmenimis ir tais, kurie pageidauja pareikšti nuomonę apie tai, kokią įtaką tarnybinis traukinių tvarkaraštis gali turėti jų galimybei teikti geležinkelių paslaugas per tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpį,
- [Geležinkelių] agentūra išsiunčia naujo tarnybinio traukinių tvarkaraščio projektą pareiškėjams, pateikusiems paraiškas skirti traukinio liniją, ir kitiems suinteresuotiesiems asmenims, kurie pageidauja pareikšti nuomonę apie tai, kokią įtaką tarnybinis traukinių tvarkaraštis gali turėti jų galimybei teikti geležinkelių paslaugas per tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpį, ir nustato jiems ne trumpesnę kaip vieno mėnesio terminą pastaboms pateikti.“

- 12 2008 m. balandžio 10 d. nutarimo 20 straipsnio 2 ir 5 dalyse nurodyta:

„2. Tinkamai atsižvelgiant į saugą ir infrastruktūros paslaugų teikimo kokybės išlaikymą bei gerinimą, valdytojas skatinamas mažinti infrastruktūros teikimo išlaidas ir prieigos mokesčių dydį. Šiuo tikslu trejų metų laikotarpiui [Geležinkelių] agentūros ir valdytojo sudarytoje sutartyje numatoma, kad dalis papildomų pajamų iš kitos valdytojo komercinės veiklos, kaip tai suprantama pagal pirmesnę šio straipsnio dalį, neįtraukiama apskaičiuojant mokesčius, o paliekama valdytojui kaip skatinamoji priemonė.

<...>

5.

Pagal mokesčių apskaičiavimo metodą taip pat atsižvelgiama į visus duomenis, susijusius su apmokestinimo sistema, ir pakankamą informaciją apie 23 ir 24 straipsniuose nurodytų paslaugų kainas, jei tokias paslaugas teikia tik vienas teikėjas. Pagal metodą atsižvelgiama ne tik į informaciją apie galiojančią apmokestinimo sistemą, bet taip pat į informaciją apie galimus mokesčių pakeitimus per kitus trejus metus. Be to, pagal jį atsižvelgiama į priemones, kuriomis siekiama skatinti geležinkelio įmones ir valdytoją mažinti sutrikimų skaičių ir gerinti infrastruktūros panaudojimą.

Tai gali būti baudos už tinklo darbą trikdančius veiksmus, kompensacijos dėl tokių trikdymų nukentėjusioms geležinkelio įmonėms ir premijos už geresnius, negu buvo planuota, veiklos rezultatus.“

- 13 Pagal to paties nutarimo 21 straipsnį:

„1. [Geležinkelių] agentūra, nustatydamą mokesčių dydį, laikosi įstatyme numatytų kriterijų.

2. [Geležinkelių] agentūra, vertindama pirmesnėje dalyje nurodytus kriterijus, atsižvelgia į konkretaus traukinio tipo eksploatavimo išlaidas, kurias pirmiausia sudaro kelių, infrastruktūros, susijusios su traukinių eismu, priežiūros ir geležinkelių transporto valdymo išlaidos.

3. [Geležinkelių] agentūra užtikrina, kad visoms geležinkelio įmonėms, panašioje rinkos dalyje teikiančioms lygiaverčio pobūdžio paslaugas, būtų nustatomi objektyviai lygiaverčiai ir nediskriminaciniai mokesčiai.“

Ikiteisminė procedūra

- 14 2007 m. gegužės 10 d. Komisija pateikė klausimyną Slovėnijos Respublikai, siekdama įsitikinti, kad ši valstybė narė į savo teisę teisingai perkėlė 2001 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/12/EB, iš dalies keičiančią Direktyvą 91/440 (OL L 75, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 5 t., p. 376), 2001 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/13/EB, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 95/18/EB dėl transporto įmonių licencijavimo (OL L 75, p. 26; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 5 t., p. 401), ir Direktyvą 2001/14 (toliau visos kartu – pirmasis geležinkelių paketas). Slovėnijos valdžios institucijos į šį klausimyną atsakė 2007 m. liepos 11 d. laišku.
- 15 2007 m. lapkričio 21 d. Komisija paprašė papildomų paaiškinimų ir juos Slovėnijos Respublika pateikė 2008 m. sausio 16 d. laišku.
- 16 2008 m. birželio 26 d. Komisija, remdamasi Slovėnijos Respublikos pateikta informacija, išsiuntė šiai valstybei narei oficialų pranešimą, kad būtų įgyvendintos pirmojo geležinkelių paketo direktyvų nuostatos. Pagrindiniai nurodyti neatitikimai susiję su infrastruktūros valdytojo nepriklausomumo stoka, prieigos prie geležinkelių infrastruktūros mokesčiais ir geležinkelių reguliavimo institucija.
- 17 2008 m. rugpjūčio 22 d. Slovėnijos Respublika atsakė į Komisijos oficialų pranešimą. Vėliau 2009 m. kovo 16 d. ir liepos 8 d. raštais ši valstybė narė pateikė Komisijai papildomos informacijos.
- 18 2009 m. spalio 9 d. Komisija pateikė Slovėnijos Respublikai pagrįstą nuomonę, kurioje, pirma, ji kaltina šią valstybę narę neperkėlus pirmojo geležinkelių paketo direktyvų į vidaus teisę ir, antra, paragino šią valstybę narę imtis reikiamų priemonių tai pagrįstai nuomonei įgyvendinti per du mėnesius nuo jos gavimo.
- 19 2009 m. gruodžio 8 d. laiške Slovėnijos Respublika nurodė, kad suprato pažeidimus, dėl kurių buvo kaltinama pagrįstoje nuomonėje, ir pareiškė norą juos pašalinti.
- 20 2010 m. kovo 8 d. atsakyme į pagrįstą nuomonę Slovėnijos Respublika visais atžvilgiais pakartojo 2009 m. gruodžio 8 d. laiške išdėstytus teiginius ir patikslino, kad netrukus bus priimti įstatymai ir kiti teisės aktai, skirti nustatytiems trūkumams pašalinti.
- 21 Tokiomis aplinkybėmis Komisija pareiškė šį ieškinį.

Procesas Teisingumo Teisme

- 22 2011 m. birželio 14 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi Čekijos Respublikai ir Ispanijos Karalystei buvo leista įstoti į bylą palaikyti Slovėnijos Respublikos reikalavimų.

- 23 2012 m. vasario 1 d. Teisingumo Teismo kanceliarijai pateiktu dokumentu Komisija pranešė Teisingumo Teismui, kad, gavusi 2011 m. vasario 10 d. laišką, kuriuo Slovėnijos Respublika jai pranešė apie priemonę, kuria į jos teisės sistemą perkeliama išipareigojimai pagal Direktyvos 2001/14 30 straipsnio 1 dalį, atsisako kaltinimo, susijusio su tos nuostatos nesilaikymu.

Dėl ieškinio

Dėl pirmojo kaltinimo, susijusio su Direktyvos 91/440 II priede išvardytas esmines funkcijas vykdančio subjekto nepriklausomumu

Šalių argumentai

- 24 Komisija tvirtina, kad Slovėnijos Respublika neįvykdė išipareigojimų pagal Direktyvos 91/440 6 straipsnio 3 dalį ir II priedą bei Direktyvos 2001/14 14 straipsnio 2 dalį, nes infrastruktūros valdytojas, pats teikiantis geležinkelių transporto paslaugas, viena vertus, prisideda prie tarnybinio traukinių tvarkaraščio sudarymo ir, kita vertus, yra įpareigotas reguliuoti traukinių eismą. Todėl tas valdytojas, Komisijos teigimu, dalyvauja vykdamas sprendimų dėl traukinio linijų arba infrastruktūros pajėgumų paskirstymo priėmimo funkciją.
- 25 Šiuo klausimu Komisija tvirtina, kad nors pagal Geležinkelių transporto įstatymo 21 straipsnį traukinio linijų paskirstymo užduotys pavestos Geležinkelių transporto agentūrai, infrastruktūros valdytojas, t. y. Slovėnijos geležinkeliai, dalyvauja priimančias sprendimus dėl traukinio linijų paskirstymo arba infrastruktūros pajėgumų paskirstymo, nes pagal šio įstatymo 11 straipsnio 4 dalį tarnybinio traukinių tvarkaraščio sudarymas ir taikymas priklauso jo kompetencijai.
- 26 Komisija taip pat pažymi, kad Slovėnijos geležinkeliai toliau dalyvauja sudarant tarnybinių traukinių tvarkaraštį, nes 2008 m. balandžio 10 d. nutarimo 9 straipsnyje numatyta, kad infrastruktūros valdytojas parengia naujo tarnybinio traukinių tvarkaraščio projektą ir dėl jo konsultuojasi su suinteresuotaisiais asmenimis prieš perduodamas Geležinkelių agentūrai, kuri išsiunčia naujo tarnybinio traukinių tvarkaraščio projektą pareiškėjams ir tada priima galutinį sprendimą dėl paskirstymo.
- 27 Be to, Komisija tvirtina, kad infrastruktūros valdytojas taip pat yra atsakingas už traukinių eismo reguliavimą, nes Geležinkelių transporto įstatymo 11 straipsnio 4 dalyje nurodyta, jog traukinių eismo valdymą apima geležinkelių transporto viešojoje geležinkelių infrastruktūroje valdymas.
- 28 Slovėnijos Respublika tvirtina, kad Komisijos teiginiai nepagrįsti. Ji konkrečiai teigia, kad pagal 2010 m. gruodžio 16 d. Geležinkelių transporto įstatymo pakeitimo įstatymo (*Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o železniškem prometu*) (*Uradni list RS*, Nr. 106/2010) (toliau – 2010 m. gruodžio 16 d. įstatymas) 3 straipsnį infrastruktūros valdytojas neteko bet kokios kompetencijos sudaryti tinklo tvarkaraštį ir kad tokia kompetencija buvo visiškai perduota Geležinkelių agentūrai.
- 29 Be to, Slovėnijos Respublika tvirtina, kad traukinių eismo valdymo nėra tarp „esminių funkcijų“, išvardytų Direktyvos 91/440 II priede. Valstybė narė teigia, kad tvarkaraštį sudaro Geležinkelių transporto agentūra, o infrastruktūros valdytojas gali kaip eismo valdytojas tik veiksmingai kontroliuoti judėjimą, taip jis gauna tik duomenis, kuriuos kitos geležinkelio įmonės taip pat gali gauti susipažinusios su tinklo tvarkaraščiu.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 30 Pirmojo kaltinimo pirmoje dalyje Komisija teigia, kad Slovėnijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 91/440 6 straipsnio 3 dalį, aiškinamą atsižvelgiant į jos II priedą, ir Direktyvos 2001/14 14 straipsnio 2 dalį, nes infrastruktūros valdytojas, kuris taip pat teikia geležinkelių transporto paslaugas, dalyvauja sudarant tarnybinį tvarkaraštį ir taip vykdo traukinio linijų arba infrastruktūros pajėgumų skirstymo funkciją.
- 31 Dėl šio aspekto visų pirma reikia pažymėti, kad 2010 m. gruodžio 16 d. įstatymas, kuriuo, Slovėnijos Respublikos teigimu, kompetencija sudaryti tinklo tvarkaraščius iš infrastruktūros valdytojo buvo atimta ir visiškai perduota Geležinkelių agentūrai, buvo priimtas pasibaigus 2009 m. spalio 9 d. pagrįstoje nuomonėje Komisijos tai valstybei narei nustatytam terminui, per kurį reikėjo imtis priemonių joje nurodytiems trūkumams pašalinti.
- 32 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką įsipareigojimų neįvykdymas turi būti vertinamas atsižvelgiant į valstybės narės padėtį pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigoje, ir į vėlesnius pakeitimus Teisingumo Teismas neatsižvelgia (žr., be kita ko, 2011 m. gegužės 5 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-206/10, Rink. p. I-3573, 25 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 33 Todėl nagrinėdamas šio ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo pagrįstumą Teisingumo Teismas negali atsižvelgti į 2010 m. gruodžio 16 d. įstatymą.
- 34 Reikia priminti, kad Direktyva 91/440 buvo pradėtas geležinkelių transporto liberalizavimas siekiant geležinkelio įmonėms užtikrinti nešališką ir nediskriminacinę prieigą prie infrastruktūros. Kad būtų užtikrinta tokia prieiga, Direktyvos 91/440 6 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje buvo įtvirtintas už tos direktyvos II priede išvardytas esmines funkcijas atsakingos įstaigos nepriklausomumo principas (2013 m. vasario 28 d. Sprendimo *Komisija prieš Vengriją*, C-473/10, 44 punktą).
- 35 Remiantis tuo II priedu, esminėmis funkcijomis, kaip tai suprantama pagal minėtą 6 straipsnio 3 dalį, laikomas sprendimų, susijusių su traukinio linijų paskirstymu, įskaitant konkrečių linijų buvimo nustatymą ir įvertinimą, priėmimas. Todėl geležinkelio įmonė negali būti įpareigota nustatyti ar vertinti konkrečių linijų buvimą, kad būtų priimti sprendimai dėl traukinio linijų paskirstymo.
- 36 Šiuo atveju 2008 m. balandžio 10 d. nutarimo 9 straipsniu suteikiama kompetencija infrastruktūros valdytojui, t. y. Slovėnijos geležinkeliams, kad jie parengtų naujo tarnybinio tvarkaraščio projektą ir naujus traukinių tvarkaraščius. Remiantis ta nuostata taip pat darytina išvada, kad rengdamas tą projektą infrastruktūros valdytojas privalo konsultuotis su suinteresuotosiomis šalimis ir su visai norinčiais pateikti pastabas dėl poveikio, kurį tarnybinis tvarkaraštis galėtų daryti jų pajėgumui teikti geležinkelio paslaugas per tarnybinio tvarkaraščio galiojimo laikotarpį.
- 37 Slovėnijos geležinkelių veiklą prižiūri Geležinkelių agentūra, kuri vienintelė turi kompetenciją patvirtinti tarnybinį tvarkaraštį ir paskirti konkrečias traukinių linijas. Tačiau atsižvelgiant į Direktyvos 91/440 II priedą, kuriame tarp esminių funkcijų aiškiai paminėtas „buvimo nustatymas ir įvertinimas“, geležinkelio įmonei negali būti patikėta atlikti visus parengiamuosius darbus prieš priimanč sprendimus, susijusius su esminėmis funkcijomis.
- 38 Galiausiai remiantis Direktyvos 2001/14 14 straipsnio 2 dalimi darytina išvada, kad jei infrastruktūros valdytojas yra priklausomas nuo geležinkelio įmonių, kaip yra Slovėnijoje, infrastruktūros pajėgumų paskirstymo funkciją turi vykdyti teisine forma, organizacija ir sprendimų priėmimu nuo geležinkelio įmonių nepriklausoma paskirstymo įstaiga.
- 39 Kaip visiškai teisingai teigia Komisija, Slovėnijos geležinkeliai ir toliau dalyvauja sudarant tarnybinį tvarkaraštį, taigi ir vykdam traukinio linijų arba infrastruktūros pajėgumų paskirstymo funkciją.

- 40 Remiantis išdėstytais argumentais darytina išvada, kad pirmojo Komisijos kaltinimo prima dali turi būti laikoma pagrįsta.
- 41 Pirmojo kaltinimo antroje dalyje Komisija kaltina Slovėnijos Respubliką, kad ši neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 91/440 6 straipsnio 3 dalį, aiškinamą atsižvelgiant į jos II priedą, ir pagal Direktyvos 2001/14 14 straipsnio 2 dalį, nes infrastruktūros valdytojas reguliuoja traukinių judėjimą pagal Geležinkelių transporto įstatymo 11 straipsnio 4 dalį.
- 42 Dublike Komisija, be kita ko, teigia, kad eismo sutrikimo atveju infrastruktūros valdytojas turi iš naujo paskirstyti traukinio linijas. Šiuo klausimu Komisija rėmėsi 2011 m. Slovėnijos Respublikos tinklo nuostatais, kuriuose nustatyta, kad „kai reikia arba kai laikinai negalima naudotis infrastruktūra, paskirtų traukinio linijų valdytojas gali laikinai neleisti jomis naudotis tiek laiko, kiek reikia sistemai atkurti“. Tuose pačiuose nuostatuose, be kita ko, nustatyta, kad „išimtinėmis aplinkybėmis, dėl kurių nukrypstama nuo paskirtų traukinio linijų, valdytojas turi teisę, vykdydamas išankstines konsultacijas su vežėju, pritaikyti traukinio linijas taip, kad būtų kuo geriau užtikrintas iš pradžių nustatytas susisiekimasis“.
- 43 Šiuo klausimu reikia visų pirma priminti, kad eismo valdymas negali būti laikomas esmine funkcija, kuri turi būti patikėta nepriklausomai įstaigai (minėto Sprendimo *Komisija prieš Vengriją* 55 punktas). Tačiau remiantis Direktyvos 91/440 6 straipsnio 3 dalies antra pastraipa darytina išvada, kad geležinkelio įmonėms gali būti patikėta atsakomybė už infrastruktūros valdymą, išskyrus esmines funkcijas. Taigi eismo valdymas gali būti patikėtas infrastruktūros valdytojui, kuris taip pat yra geležinkelio įmonė, kaip yra Slovėnijoje.
- 44 Antra, kiek tai susiję su Komisijos argumentais, jog Slovėnijoje infrastruktūros valdytojas turi iš naujo paskirti traukinio linijas eismo sutrikimo atveju, reikia pažymėti, kad vykstant procesui bylos šalis negali pakeisti ginčo dalyko, o ieškinio pagrindumas turi būti vertinamas tik pagal ieškinyje, kuriuo pradėta ši byla, nurodytus reikalavimus (2010 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *Komisija prieš Portugaliją*, C-543/08, Rink. p. I-11241, 20 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).
- 45 Taip pat svarbu priminti, kad, remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnio pirma pastraipa ir šio teismo Procedūros reglamento 120 straipsnio c punktu, pagal SESV 258 straipsnį pareikštame ieškinyje Komisija turi nurodyti tikslus kaltinimus, dėl kurių Teisingumo Teismo prašoma priimti sprendimą (žr. 2010 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją*, C-132/09, Rink. p. I-8695, 36 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 46 Šie reikalavimai turi būti suformuluoti nedviprasmiškai tam, kad būtų išvengta, kad Teisingumo Teismas priimtų sprendimą *ultra petita* arba nepriimtų sprendimo dėl kaltinimo (minėto Sprendimo *Komisija prieš Belgiją* 37 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).
- 47 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad ieškinyje, kuriuo pradėta ši byla, Komisija teigė, jog traukinių eismo valdymas turi būti patikėtas įstaigai, kuri pati neteikia geležinkelio transporto paslaugų, tačiau nieko nepaminėjo, priešingai nei dublike, apie traukinio linijų suteikimą iš naujo eismo sutrikimo atveju.
- 48 Todėl reikia daryti išvadą, kad Komisija išplėtė šio ieškinio dalyką, nes ji kalba apie traukinio linijų paskirstymą iš naujo eismo sutrikimo atveju.
- 49 Kadangi Komisija rėmėsi šiais argumentais, jos nurodyto pirmojo kaltinimo antra dalis turi būti atmesta kaip nepriimtina.
- 50 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, reikia, pirma, Komisijos pirmojo kaltinimo pirmą dalį pripažinti pagrįsta ir, antra, pripažinti, kad šio kaltinimo antra dalis yra iš dalies nepagrįsta ir iš dalies nepriimtina.

Dėl antrojo ir trečiojo kaltinimų, atitinkamai susijusių su priemonių, kuriomis infrastruktūros valdytojas skatinamas mažinti infrastruktūros teikimo išlaidas ir prieigos prie geležinkelių infrastruktūros mokesčių dydį, nebuvimu ir su veiklos rezultatų gerinimo sistemos nesukūrimu

Šalių argumentai

- 51 Komisija teigia, pirma, kad, nenustatydama mechanizmo, skirto, kad valdytojas būtų skatinamas mažinti infrastruktūros tiekimo išlaidas ir prieigos prie tos infrastruktūros mokesčių dydį, Slovėnijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 2001/14 6 straipsnio 2–5 dalis.
- 52 Antra, Komisija tvirtina, kad, nenustatydama veiklos rezultatų gerinimo sistemos, kuria geležinkelio įmonės ir infrastruktūros valdytojas skatinami mažinti sutrikimų skaičių ir gerinti geležinkelių tinklo veiklą, ši valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 2001/14 11 straipsnį.
- 53 Slovėnijos Respublika teigia, kiek tai susiję su kaltinimu dėl Direktyvos 2001/14 6 straipsnio 2–5 dalių, kad 2010 m. gruodžio 16 d. įstatymo 10 straipsnyje nustatyta, jog infrastruktūros valdytojas skatinimo priemonėmis skatinamas, laikantis reikalavimų dėl saugos ir infrastruktūros paslaugų kokybės išlaikymo bei gerinimo, mažinti infrastruktūros užtikrinimo išlaidas ir mokesčių dydį.
- 54 Ši valstybė narė priduria, kad Slovėnijos geležinkelių restruktūrizacija šią bendrovę suskaidant į tris padalinius, kurių tikslas atitinkamai keleivių transportas, krovinių transportas ir infrastruktūros valdytojo funkcijų vykdymas, sudarys sąlygas geležinkelio infrastruktūros valdytojui naudotis kur kas didesniu komerciniu nepriklausomumu, todėl sąlygos, kurių reikalaujama siekiant užtikrinti paskatų sistemos veiksmingumą, bus įvykdytos.
- 55 Dėl kaltinimo, susijusio su netinkamu Direktyvos 2001/14 11 straipsnio perkėlimu, Slovėnijos Respublika teigia, kad 2010 m. gruodžio 16 d. įstatymu į Geležinkelių transporto įstatymo 15d straipsnį įtrauktos dvi naujos dalys, kurios yra teisės nuostatos, pagal kurią bus galima nustatyti vėlesnę veiklos rezultatų gerinimo sistemą, priėmimo teisinis pagrindas.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 56 Reikia priminti, kad, remiantis šio sprendimo 32 punkte nurodyta nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, įsipareigojimų neįvykdymas turi būti vertinamas atsižvelgiant į valstybės narės padėtį pagrįstoje nuomonėje nurodyto termino pabaigoje, o į vėliau atliktus pakeitimus Teisingumo Teismas neatsižvelgia.
- 57 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad Slovėnijos Respublikos nurodyti argumentai grindžiami tik nacionalinės teisės aktų pakeitimais, kurie buvo padaryti pasibaigus pagrįstoje nuomonėje, kurią Komisija 2009 m. spalio 9 d. pateikė šiai valstybei narei, nustatytam terminui.
- 58 Tokiomis aplinkybėmis reikia pripažinti, kad Komisijos ieškiniui pagrįsti pateikti antrasis ir trečiasis kaltinimai yra pagrįsti.

Dėl ketvirtąjį kaltinimą, susijusio su mokesčio už minimalų prieigos prie geležinkelių infrastruktūros paketą apskaičiavimu

Šalių argumentai

- 59 Komisija tvirtina, kad, nenumatydamą išlaidomis, tiesiogiai patirtomis dėl naudojimosi geležinkelio paslauga, grindžiamo mokesčių, nustatomų už minimalų prieigos paketą ir prieigą prie geležinkelių infrastruktūros objektų, apskaičiavimo metodo, Slovėnijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 2001/14 7 straipsnio 3 dalį.
- 60 Be to, Komisija kaltina Slovėnijos Respubliką, jog ji nepriėmė taisyklių, kuriomis remiantis būtų galima patikrinti, kad kiekvienas rinkos segmentas gali veiksmingai pakelti antkainius, taikomus siekiant kompensuoti visas valdytojo patiriamas išlaidas, ir taip pažeidė įsipareigojimus pagal tos direktyvos 8 straipsnio 1 dalį.
- 61 Slovėnijos Respublika teigia, kad 2010 m. gruodžio 16 d. įstatymu į Geležinkelių transporto įstatymo 15d straipsnio 3 dalį įtraukta nuostata, pagal kurią mokesčio, nustatomo už minimalų prieigos paketą ir prieigą prie geležinkelių infrastruktūros objektų, dydis yra lygus išlaidoms, tiesiogiai patirtoms dėl naudojimosi geležinkelio paslauga.
- 62 Ši valstybė narė priduria, kad, remiantis 2009 m. gruodžio 24 d. Nutarimu dėl traukinio linijų paskirstymo ir mokesčių už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra (*uredba o dodeljevanju vlakovnih poti in uporabnini na javni železniški infrastrukturi*) (*Uradni List RS*, Nr. 113/09), mokesčių dydis nustatomas remiantis konkrečios traukinio rūšies eksploatacijos išlaidomis, kurios, be kita ko, grindžiamos kelių priežiūros išlaidomis ir išlaidomis dėl traukinių judėjimo ir eismo valdymo.
- 63 Galiausiai Slovėnijos Respublika teigia, kad tas nutarimas šiuo metu keičiamas ir kad numatyta į jį įtraukti nuostatą dėl to, kaip reikia patikrinti, kad rinkos segmentas veiksmingai pakelia antkainius, taikomus siekiant kompensuoti visas valdytojo patiriamas išlaidas.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 64 Remiantis šio sprendimo 32 punkte nurodyta nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, įsipareigojimų neįvykdymas turi būti vertinamas atsižvelgiant į valstybės narės padėtį pagrįstoje nuomonėje nurodyto termino pabaigoje, o į vėliau atliktus pakeitimus Teisingumo Teismas neatsižvelgia.
- 65 Argumentams pagrįsti šiuo atveju Slovėnijos Respublika remiasi įstatymų ir kitų teisės aktų pakeitimais, padarytais pasibaigus šiai valstybei narei 2009 m. spalio 9 d. Komisijos pateiktoje pagrįstoje nuomonėje nustatytam terminui, todėl tiems argumentams negalima pritarti.
- 66 Visų pirma reikia priminti, kad, remiantis Direktyvos 2001/14 7 straipsnio 3 dalimi, nepažeidžiant to paties straipsnio 4 ar 5 dalies arba šios direktyvos 8 straipsnio nuostatų, už minimalų prieigos paketą ir prieigą prie geležinkelių infrastruktūros objektų nustatomi mokesčiai turi būti lygūs išlaidoms, tiesiogiai turėtoms dėl tam tikros vežimo geležinkeliais paslaugos.
- 67 Šiuo aspektu 2008 m. balandžio 10 d. nutarimo 21 straipsnio 2 dalis turi būti laikoma atitinkančia Direktyvos 2001/14 7 straipsnio 3 dalies reikalavimus, nes joje numatyta, kad mokesčių dydis apskaičiuojamas remiantis išlaidomis, patirtomis dėl geležinkelio paslaugos eksploatacijos.

- 68 Tačiau neginčytina, kad prieš įsigaliojant 2010 m. gruodžio 16 d. įstatymui Geležinkelių transporto įstatymo 15 straipsnyje buvo numatyta, kad apskaičiuojant mokesčio už prieigą prie infrastruktūros dydį turi būti atsižvelgta į „transporto infrastruktūros mokesčių kituose posistemiuose, ypač kelių transporto“. Tačiau toks kriterijus akivaizdžiai neturi jokio tiesioginio ryšio su geležinkelio paslaugos eksploatacija.
- 69 Todėl reikia pripažinti, kad ketvirtojo Komisijos kaltinimo pirma dalis, susijusi su Direktyvos 2001/14 7 straipsnio 3 dalies pažeidimu, yra pagrįsta.
- 70 Galiausiai dėl ketvirtojo kaltinimo antros dalies, susijusios su Direktyvos 2001/14 8 straipsnio 1 dalies pažeidimu, reikia priminti, kad šioje nuostatoje numatyta, jog tuomet, kai rinka pajėgi tai pakelti, valstybės narės gali taikyti antkainius siekdamos visiškai kompensuoti infrastruktūros valdytojo patirtas išlaidas. Atvirkščiai, remiantis šia nuostata, valstybės narės neprivalo nacionalinės teisės aktuose nustatyti tvarkos, pagal kurią infrastruktūros valdytojas turi nustatyti rinkos segmentų gebėjimą pakelti galimus išlaidų antkainius, ir aplinkybių, kuriomis jis turi tai atlikti (2013 m. vasario 28 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-556/10, 89 punktas).
- 71 Šioje byloje aišku, kad pasibaigus terminui, kurį Komisija nustatė Slovėnijos Respublikai 2009 m. spalio 9 d. pagrįstoje nuomonėje, jokiaje Slovėnijos teisės nuostatoje nebuvo nustatyta, kad, siekiant kompensuoti visas infrastruktūros valdytojo patiriamas išlaidas, reikia patikrinti, ar kiekvienas rinkos segmentas gali veiksmingai pakelti antkainius.
- 72 Todėl ketvirtojo Komisijos kaltinimo antra dalis, susijusi su Direktyvos 2001/14 8 straipsnio 1 dalies pažeidimu, tai pat turi būti laikoma pagrįsta.
- 73 Atsižvelgiant į visus išdėstytus argumentus, reikia, pirma, konstatuoti, kad nesiimdama reikiamų priemonių, skirtų įgyvendinti:
- Direktyvos 91/440 6 straipsnio 3 daliai ir II priedui bei Direktyvos 2001/14 14 straipsnio 2 daliai,
 - Direktyvos 2001/14 6 straipsnio 2–5 dalims, 7 straipsnio 3 daliai, 8 straipsnio 1 daliai ir 11 straipsniui,

Slovėnijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal šias nuostatas ir, antra, atmesti Komisijos ieškinį dėl likusios dalies.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 74 Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 3 dalį, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Kadangi dalis Komisijos ir Slovėnijos Respublikos reikalavimų buvo patenkinta, o dalis atmesta, reikia nuspręsti, kad jos kiekviena padengia savo bylinėjimosi išlaidas.
- 75 Pagal Procedūros reglamento 140 straipsnio 1 dalį, kurioje numatyta, kad į bylą įstojusios valstybės narės padengia savo bylinėjimosi išlaidas, Čekijos Respublika ir Ispanijos Karalystė turi padengti savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. Nesiimdama reikiamų priemonių, skirtų įgyvendinti:

- 1991 m. liepos 29 d. Tarybos direktyvos 91/440/EEB dėl Bendrijos geležinkelių plėtros, iš dalies pakeistos 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/51/EB, 6 straipsnio 3 daliai ir II priedui bei 2001 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/14/EB dėl geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymo ir mokesčių už naudojimąsi geležinkelių infrastruktūra ėmimo, iš dalies pakeistos 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/49/EB, 14 straipsnio 2 daliai,
- Direktyvos 2001/14 su pakeitimais, padarytais Direktyva 2004/49, 6 straipsnio 2–5 dalims, 7 straipsnio 3 daliai, 8 straipsnio 1 daliai ir 11 straipsniui,

Slovėnijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal šias nuostatas.

2. Atmesti likusią ieškinio dalį.

3. Europos Komisija, Slovėnijos Respublika, Čekijos Respublika ir Ispanijos Karalystė padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.